

№8 Семинар тақырыбы. Занды күшіне енбеген сот шешімдеріне апелляциялық шағым беру, наразылық білдіру

ОРЫНДАҒАН: СТУДЕНТ МЕРАЛЫ ИСЛАМ ПД-313

ЖОСПАР:

- *Қысқаша мазмұны:*
- 1. Заңды күшіне енбеген сот үкімдері мен қаулыларын қайта қарау сатысының мәні мен міндеттері.
- 2. Іс жүргізудің апелляциялық тәртібі. Қаралуға тиіс сот актілері.
- 3. Апелляциялық шағымдардың, наразылықтардың мазмұны.
- 4. Үкімнің күшін жою немесе өзгерту негіздері.
- 5. Апелляциялық саты қабылдайтын шешімдер. Істі қайтадан қарау.

- **Заңды күшіне енбеген сот үкімдері мен шешімдерін қайта қарау дегеніміз**-басты мақсаты адам мен қоғамды сот қателіктерінен қорғау, қылмыстық-құқықтық қатынастардың барлық қатысушылардың заң нормаларын сақтауды қамтамсыз ету, сот төрелігін әділ, ізгілікті және демократиялы жүргізілуіне кепілдік туғызу болып табылатын қылмыстық процестің ерекше сатысы болып табылады. ҚР ҚІЖК-сі апелляциялық өндірісті заңды күшіне енбеген сот шешімдері мен үкімдерін қайта қарау деп түсінеді. Заң шығарушы сот қателіктерін анықтау және жою мақсатында ҚР ҚІЖК-нің кез келген уәкілетті субъектілері шағымдануға және наразылық білдіруге он тәулік мерзім белгілейді.

- **Апелляциялық тәртіппен сот актісін қайта қарау туралы прокурордың апелляциялық өтінішхатын істі қарауға мемлекеттік айыптаушы ретінде қатысқан прокурор келтіруі мүмкін. Қазақстан Республикасының Бас Прокуроры және оның орынбасарлары, облыстардың прокурорлары мен оларға теңестірілген прокурорлар және олардың орынбасарлары, аудандардың прокурорлары мен оларға теңестірілген прокурорлар өздерінің құзыреті шегінде істі қарауға қатысу-қатыспауына қарамастан, үкімді қайта қарау туралы прокурордың апелляциялық өтінішхатын келтіруі мүмкін."**

Апелляциялық шағымды, прокурордың өтінішхатын беру тәртібі мен мерзімдері

1. Апелляциялық шағым, прокурордың апелляциялық өтінішхаты шешім шығарған сот арқылы беріледі. Тікелей апелляциялық сатыға келіп түскен шағым, прокурордың өтінішхаты осы баптың екінші бөлігінің және осы Кодекстің 405-бабының талаптарын орындау үшін шешім шығарған сотқа жіберілуге жатады

2. Апелляциялық шағым, прокурордың өтінішхаты іске қатысатын адамдардың санына қарай көшірмелерімен қоса сотқа беріледі. Қажет болған жағдайларда судья шағым берген немесе өтінішхат келтірген тұлғаны шағымға, прокурордың өтінішхатына қоса берілген жазбаша дәлелдемелердің көшірмелерін іске қатысатын адамдардың санына қарай беруге міндеттей алады

3. Апелляциялық шағым, прокурордың өтінішхаты, осы Кодексте белгіленген жағдайларды қоспағанда, түпкілікті нысанда шешім шығарылған күннен бастап, ал сот талқылауына қатыспаған адамдар өздеріне шешімнің көшірмелері жіберілген күннен бастап бір ай ішінде беруі мүмкін.

4. Мемлекеттік сатып алудың өткізілуін тексеру қорытындысы бойынша уәкілетті органның шешімдеріне, қорытындыларына, нұсқамаларына дау айту туралы істер бойынша апелляциялық шағым, прокурордың апелляциялық өтінішхаты шешім шығарылған күннен бастап он күн ішінде берілуі мүмкін.

5. Апелляциялық шағым беру немесе прокурор өтінішхат келтіру үшін мерзімді қалпына келтіру туралы мәселені бірінші сатыдағы сот осы Кодекстің 126-бабында көзделген тәртіппен қарайды

Апелляциялық шағымның, прокурор өтінішхатының мазмұны

- 1. Апелляциялық шағымда, прокурордың өтінішхатында:
  - 1) апелляциялық шағым, прокурордың өтінішхаты жіберілетін соттың атауы;
  - 2) апелляциялық шағымды, прокурордың өтінішхатын беретін тұлғаның атауы;
  - 3) шағым жасалатын немесе прокурордың апелляциялық өтінішхаты бойынша қайта қаралатын шешім және осы шешімді шығарған соттың атауы;
  - 4) әдетте қолданылуға жататын заңдарға және іс материалдарына сілтеме жасай отырып, сот шешімінің заңсыздығы немесе негізсіздігі неден көрінетіндігіне нұсқау;
  - 5) шағым жасалып отырған немесе прокурордың апелляциялық өтінішхаты бойынша қайта қаралып отырған шешімнің заңдылығын қандай бөлігінде тексеру керек екендігіне және шағымды, прокурордың өтінішхатын беретін тұлғаның қандай өзгерістер енгізуді талап ететініне нұсқау;
  - 6) шағымға, прокурордың өтінішхатына қоса берілетін құжаттардың тізбесі;
  - 7) шағым, прокурордың өтінішхаты берілген күн және шағымды, прокурордың өтінішхатын беретін адамның қолтаңбасы қамтылуға тиіс. Өкіл қол қойған шағымға сенімхат немесе істе мұндай құжат болмаса, өкілдің өкілеттігін куәландыратын өзге де құжат қоса берілуге тиіс.

ҚОРЫТЫНДЫ:

- **Сонымен, заңды күшіне енбеген сот үкімдері мен шешімдерін қайта қарау – басты мақсаты азамат пен қоғамды сот қателерінен қорғау, қылмыстық-құқықтық қатынастардың барлық қатысушылардың заң нормаларын сақтауды камтамасыз ету, сот төрелігін әділ, ізгілікті және демократиялы жүргізілуіне кепілдік туғызу болып табылатын қылмыстық процестің ерекше сатысы**

ПАЙДАЛАНҒАН ӘДЕБИЕТТЕР:

- 1. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ КОНСТИТУЦИЯСЫ.
АЛМАТЫ: «БАСПА «НОРМА К» ЖШС, 2002 Ж СОТТАРДЫҢ
АЗАМАТТЫҚ ІС ЖҮРГІЗУ ЗАҢНАМАСЫНЫҢ КЕЙБІР
НОРМАЛАРЫН ҚОЛДАНУЫ ТУРАЛЫ ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЖОҒАРҒЫ СОТЫНЫҢ 2003 Ж. 20 НАУРЫЗДАҒЫ N 2
НОРМАТИВТІК ҚАУЛЫСЫ;**
- 3. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ СОТ ЖҮЙЕСІ МЕН
СУДЬЯЛАРЫНЫҢ МӘРТЕБЕСІ ТУРАЛЫ ҚАЗАҚСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ 2000 Ж. 25 ЖЕЛТОҚСАНДАҒЫ N 132-ІІ
КОНСТИТУЦИЯЛЫҚ ЗАҢЫ;**
- 4. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ АЗАМАТТЫҚ ІС ЖҮРГІЗУ
КОДЕКСІ 1999 Ж. 13 ШІЛДЕ N 411-І**
- 5. "ПРОКУРАТУРА ТУРАЛЫ" ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
1995 Ж. 21 ЖЕЛТОҚСАНДАҒЫ N 2709 ЗАҢЫ**